

Equip

Els socis pertanyen a dos centres de recerca d'Espanya: L'Institut Espanyol d'Oceanografia del Consell Superior d'Investigacions Científiques (IEO-CSIC) de Vigo i l'Institut de Recerca i Tecnologia Agroalimentàries (IRTA) amb participació del Laboratori de Referència de la Unió Europea de Biotoxines Marines.

Agraïments

Aquest projecte rep finançament del programa «Projectes de Generació de Coneixement del 2022» (PID2022-137174OR-C21, MICIN). Així com suport institucional de la Direcció General de pesca i Medi Marí de les Illes Balears, de la Direcció General de Política Marítima i Pesca Sostenible (DGPMPs) de la Generalitat de Catalunya, a la Xarxa de Reserves Marines (RRMM) i de la Direcció General de Pesca Sostenible del Ministeri d'Agricultura, Pesca i Alimentació (MAPA).

CIGUAADAPT és un projecte de recerca...

que se centra en l'estudi del risc alimentari associat a l'expansió de la ciguatera i com adaptar-nos a la seva presència, millorant les eines per a la seva gestió a les Illes Balears. CIGUAADAPT és un projecte continuista i innovador respecte als anteriors projectes ECSafeSEAFOOD, EuroCigua, Ciguarisk, Ciguasensing, i Eurocigua2.

Què és la ciguatera?

La ciguatera és una intoxicació alimentària produïda pel consum de peixos marins que contenen ciguatoxines (CTXs).

Què són les ciguatoxines i quin és el seu origen?

Són unes potents neurotoxines que poden causar símptomes generals, digestius, cardíacs i neurològics. Les CTXs són produïdes per diverses espècies de microalgues dels gèneres *Gambierdiscus* i *Fukuyoa*, i s'acumulen en peixos a través de les xarxes tròfiques marines. Aquestes microalgues del grup dels dinoflagel·lats són típiques de regions tropicals, però s'ha observat que en els últims anys la seva distribució geogràfica és més àmplia, incloent-hi també regions temperades.

Microalgues productores de ciguatoxines a Europa

El primer brot autòcton de ciguatera a les costes europees es va registrar el 2004 a les Illes Canàries. A la Mediterrània no s'han publicat casos de ciguatera, però s'ha establert la presència de *Fukuyoa* el 2011, i *Gambierdiscus* el 2016, com a espècies productores de ciguatoxines a les Illes Balears, així com a Xipre i Creta a partir del 2008.

Objetius del projecte

Entenent que la ciguatera és una problemàtica actual i prolongada en el temps, amb aquest projecte, CIGUAADAPT, desitgem proposar mesures d'adaptació per minimitzar el seu impacte. Proposem descriure la distribució i abundància de *Gambierdiscus* i *Fukuyoa* en vuit illes properes a la Península Ibèrica, així com continuar amb l'avaluació temporal i espacial a les Illes Balears començada en el projecte previ CIGUARISK. Aquesta informació permetrà conèixer la distribució i abundància de *Gambierdiscus* i *Fukuyoa* en les àrees d'estudi i avaluar si produeixen o no CTXs. En cas de detectar CTXs, es determinaran els tipus de compostos que produeixen i si es transformen a través de les xarxes tròfiques. Per a això, plantegem les següents preguntes:

- En quines illes properes a la Península Ibèrica es troben aquestes microalgues nocives?
- En quins hàbitats i èpoques de l'any es troben aquestes microalgues nocives a les Illes Balears? i quina és la seva abundància?
- Quins paràmetres ambientals contribueixen en major mesura a l'aparició d'aquestes microalgues?
- Quina interacció/relació mostren *Gambierdiscus* i *Fukuyoa* sobre altres dinoflagel·lats bentònics?
- Podem detectar CTXs en algunes espècies d'estudi? Si hi hagués algun cas positiu, Quins anàlegs de CTXs hi són presents i com canvien a través de les xarxes tròfiques?
- Quines mesures de gestió s'han d'adaptar a la nostra societat per evitar les intoxicacions per ciguatera?

Actualment a Canàries ja existeix un laboratori de control oficial per a aquest grup de toxines mentre que a Balears no s'han detectat CTXs en peixos i al Mediterrani no s'han publicat registres de ciguatera. Gràcies als resultats de CIGUAADAPT es proposaran eines de gestió per adaptar la nostra societat a l'establiment de la ciguatera. Això permetrà assessorar el sector productiu pesquer i protegir el consumidor.

Durada del projecte

Setembre 2023 – Agost 2026

Esquema del projecte

